Karl-Erik Tallmo

EN FINGERBORG FYLLD AV SÄSONGENS REGN

SYMPOSION

ADRESS TILL FÖRLAGET:

Symposion Bokförlag
Rönneholm 6
240 36 Stehag
Ordertelefon 08/38 80 46

Karl-Erik Tallmo

En fingerborg fylld av säsongens regn

Symposion Bokförlag
Stockholm/Stehag

Tallmo, Karl-Erik
En fingerborg fylld av säsongens regn
Stockholm/Stehag:
Symposion Bokförlag & Tryckeri AB
1990
ISBN: 91-7868-217-7

Sats: Skånska fotosätteriet
Tryckeri AB Atheneum (0413-344 11)
ISBN: 91-7868-217-7

Bordsytans ringar blir med åren fler och fler

Alla dessa ord, steklar i alla färger, som belastade organismen med sin hemliga information, utlåtanden med sträckta halsar: ingenting alls. Och detta under en och samma sekund. Serverat på en bricka som nådde medvetandet mitt i denna kritiska massa av glas och betong — allt från kompletta möblemang till förhandlingar mellan två advokater.

Å andra sidan kunde han inte tänka sig en angränsande kanal, med invånare så tillfälliga att konduktören tvingades klippa alla deras anletsdrag på samma gång. Med ansiktet vänt från fönstret anpassade han sig till denna omänskliga smärta, öppnade munnen och sträckte med stor ansträngning händerna uppåt, tills fläckarna började

få en varmare, nästan vemodig ton, som i Antarktis eller Saharaöknen, områden som kvicksilverlikt brukade anta sin form. Att allt skall behöva upplevas, tänkte han och erfor marken utanför fönstret endast som en diffus, röd reslust. Trots att precis vad som helst kunde hända, tyckte han att passagerarna nickade i glädje över att tillhöra en sorts applåd som hyllade varje enskilt ögonblick, vars rov de blev.

Han insåg att han var framme, precis som när man kan skymta små hudspringor. Chokladkexet upplöstes och smälte mellan tänderna, som en replik av den första riktigt upphetsade folkmassa han sett, som en smörjelse av regressiv yra, som sorlet av ett högtryck, som det torra ekot av hår. Diffusa, gråblå skepnader, ett färgprov av himlen, likt en ännu outnyttjad övervakning; som när en imitatör gestaltar stormningen av Vinterpalatset.

Hans sätt att tänka var tidigt fyllt av insekter och en vag känsla av plåt och skrot. Essensen av leken var övertygelsen att ett bombplan sändes ut av

hans hjärna. Välmenande arbetskamrater i kontorslandskapet påstod att de deltog i något farligt i det kalla lysrörsskenet. I maskineriet av drivhjul, remmar och stabilisatorer framkallade de sig själva och njöt som av att slicka på en mjuk bergart. Fotot av honom själv som treåring jävade det förflutna, dess smak av stål, dess karaktär av flykt, allt inramat av ett tunt listverk. Denna sekund var fylld av folk som köade för att få gå inombords.

Som medlem av en art stöttes han bort, även om åsynen av en landsman utrikes var ett pistolskott av uppfordrande återfödelse, en husvill försmak av hemkomsten. Med vämjelse lät han sig sugas in i en avlägsen hägring, lutade sig bakåt och såg rakt fram. Molner kunde se sig snett bakifrån, så som han kunnat som liten, då han vilat i den trånga vagga där tiden utportionerades. För att det skulle verka diskret togs han med tvekan, nästan motvilligt, emot av nästa ögonblick.

Det delvis fråndragna draperiet häftade fast vid det smygande fingret mycket bättre än livet självt. Det var

den första händelsen i rummet. Vänner drack här: det var att göra sig hemmastadd. Under kamouflaget kunde man urskilja samtalets krig, trots att detta pågick i mycket hög hastighet, och det gav Molner samma obehag som det aggressionshämmade lugnet under ett artistuppträdande. Människor utan åkommor trängdes nu på detta ofattbart vidsträckta område. Den djupblå natthimlen var både oskuldsfull och ovetande, men djupt därinne skulle man finna en ung pojke, spionerande på ett par som kopulerade med dofter som gjorde aktörerna främmande för varandra. Mannen var den förste som låtit sig dompteras av månen, likt en kvinna.

I tigande majestät hade hon ibland dragit ned gardinen över ansiktet och i de mest storslagna fallen till och med en rödmålad lada eller en lång sidenhalsduk. Kvinnan fortsatte drömskt sin monolog. ''Kan du se något ljus?'' Genom den mångdubbla reflexionen vändes allt flera gånger, och just när man trodde att man skulle få sova sig ut ur töcknet förevisades en mängd

varor, och ett polerat mynt föreföll att sväva helt stilla. Han tyckte sig undgå ansvar, men visste att allt han sagt skulle hon sedan upprepa kring sin egen axel. En illusion av att inte vara äkta. Var det rädslan för krig eller för en förestående vapenvila? Nyckelordet var en minut, eller kanske sextio år, vem visste?

Första gången han såg henne satt hon fastspänd i en flygplansfåtölj, med den flackande elegans som inte bara kännetecknar öppen eld, utan också strömlinjerna kring en kvinna som är van att klänga sig fast bakpå en framvrålande motorcykel. Hon var en kyrka, en katedral, där en instängd hund skällde. Hon hade fört en blå kam genom det kolsvarta håret och ned mot den furstliga pelarsalen, därefter en vid gest med armen, som för att frammana en promenad. I handen livslinjen, ouppnåelig för en skeppsbruten.

Flera år senare hade hon rest sig som en perfekt koordinerad myggsvärm, vält omkull juiceglaset och bara lämnat en vigselring kvar efter sig.

Han hade erfarit en alldeles oförutsedd vederkvickelse av sin desperata nonchalans. Men det hade varit en pojkes paralys inuti den kraftfullt byggde mannen; han hade inte varit en huskropp av jämlik resning, utan en vältrampad dörrmatta.

Han kastade en blick mot den mångtusenåriga offerplatsens oreda av täcken och kuddar. Han hade återerövrat den fulla sängytan. Lakanens veck bildade en mäktig virvel av en sedan länge befarad katastrof, en i ett slag manifesterad verklighet, som när en tavla med poängsiffror lyser upp samtidigt som en klocka ringer. Detta var trappan till en teater där man dramatiserat horoskopet i en veckotidning, iscensatt med siluetten av en kvinna i baddräkt, allt uppfört i en brant backe av ivrig cigarrettrökning. Det var en sluten värld, kringskuren av djärva skär, sirliga figurer på vita flickskridskor, präglade av den drömlika tidsmässiga svävning man erfar i en alfabetiskt ordnad bouppteckning.

Kvinnoläkaren av slaviskt ursprung var blek som en omogen sydfrukt när

hon tände en cigarrett. Med en frånvaro som liknade en nödutgång förklarade hon att detta var det närmaste många kom en religiös upplevelse. En sorts latent skam genomsyrade genast rummet, och den tända cigarretten hängde slapp som mungipan. Stolen satt fast i golvet — inte en svetsfog oviktig i sammanhanget. Hon satte foten på en gummipedal. Mekanismen liknade den hos folk som överlevt flygkrascher; kanske kunde man få en tids respit, en intim handling var ändå en sorts svart bomull att falla i, endast delvis aktiverad av något endokrint organ i kroppen. En erotism som djupfrysts mitt i dådet, men som först nu liksom arkiverades mentalt under rätt naturkraft. Den föreföll mer blåtonad, med mer dämpad akustik, ungefär som grekisk mat. Kvinnans mun log oavbrutet, men öronen nåddes av muller från ett mulet Nordtyskland. Med bägge händerna grep hon om patienten, och munnen blev ett streck som karikerade tillbedjan.

Inne i hörlurarnas tunga, stereofo-

niska genomskinlighet lyckades han utestänga litanian från den huttrande kvinnan i baddräkt. Tre män i sjömanskostymer sprang på kajen, målmedvetet, såsom panik växer i en människas bröst. De mänskliga interaktionerna kunde avläsas på tusen mätarnålar och kontrollampor, som genast skvallrade om möjliga utfall. Något yrkade på omvärdering, eftersom tiden hade klippts ihop på detta osmakliga sätt. Men han kunde också tårögt minnas hur hon sakta vridits runt, och det nästan skrapade mot hjärnbarken när han i minnet åter såg: fläckarna. I nödens stund förstod han att man inte kan se en oavsedd gemenskap. Ljuden och tystnaden blev ett, orden och deras mellanrum sammansmälte, medan han girigt insöp lukten av bensin. Han blundade hårt när han tvingade upp bilen i hastighet. Ögonlocken genomlystes av mötande ljus, och när han tryckte sig mot ryggstödet, kände han något hårt och klumpigt.

Värken inne i hennes huvud rörde sig sakta och avslöjande, i manetlika skiftningar. Han tog spjärn mot den

bakomliggande luften och spände blicken i hennes matta ögon. Precis som på filmduken framträdde den svarta hårmanen, det var en komplicerad fördröjningsmekanism, och det sista livstecken han såg var tungan som ryckte till bakom tänderna. Den hårda marken som tog emot henne härskade över intet och bäddade in rädslan så att han nästan fann rörelsen graciös då hon rullade runt. Hon liknade olika kända personer, så som han föreställde sig dem med blod i mungipan.

Händerna som gripit om lejdarens räcken hade i döden åter knutits krampaktigt. Han lossade greppet som för att kontrollera om den omutliga reträtten redan formulerats i handens linjer. Nu hade han fått en försmak av de yttersta sekunder, varifrån doften av befordran kom. Han var alldeles kall och mindes hennes kroppskonturer, och han hickade ett par gånger, första gången hårt och glänsande, andra gången som vittrande berg.

Precis som en tecknad film om hundar inte kan pågå för evigt, påmindes nu Molner åter om tiden.

Raden av dörrar de måste passera före friskskrivningen; TV, radio och konfekt — ett raffinaderi, händelser rakt ut i luften, som efterlämnade spår snarlika ränderna i mattraggen efter damm-sugarmunstycket. Tillståndet bestod av två olika rörelser, en kompakt retarderande, en reumatiskt framåtskridande, båda katastrofala.

Uniformerade, onåbara kvinnor med band runt hakan. Världen omkring hade vridits runt och börjat vandra uppåt, tills mjölksyrans bedövning satte in; samma olidligt spända förväntan ett barn kan känna, då det hoppas att en viss bokstavskombination skall dyka upp bland gatans neonljus. Han såg lycklig ut, då han med återhållen upphetsning liksom kom ut ur en bubbla, baserad på funktioner som nätverk och kapillärer.

Denna första kväll kunde han hjältemodigt, utan överläggningar, blåsa ut lite rök från cigarretten, dock utan att direkt se på någon. Det var utskrivningsdag på sjukhusavdelningen, och utspillda drycker svävade fram i den vida rymd där förhoppningar uttalades. En vacker kvinna i dörrposten, luxuösa sekunder. Vad skulle det egentligen betyda?

Med en vag känsla av en stor massa av framvaggande plåt på en godsvagn tänkte han på vad farbrodern alltid hade sagt: extas är bara för pärlmusslor. Själv var han lite förvånad att han var kär och nollställd, men äntligen säker. Monologen var en ofrånkomlig del av hans undermedvetna, folkmyllret var nyckeln till den mekanism av pösiga produkter han satte tänderna i. Tuggandet var en aggressiv akt, magen bådas älskare. Med kappan över höger arm ropade kvinnan: ”WHISKY SOUR.” Det var förundran i rösten. Krisen var överstånden.

Golvytan var täckt av novembers mordlika ögonblick, en prosa fullkomligt i någons våld. Eftermiddagen var meningslös, huvudvärken utan krav på att längre vara äkta. Blyga och försagda vände de tidningssidor tillsammans, med rörelser så vardagliga att de kunde ha varit målade på glas. Hålet i en tröja mottogs som ett oväntat glädjebudskap. Kvinnan återtog

varje gång drömskt sina pauser, vrål som i sordinerad form ställdes ned på kaffefaten på det runda bordet. Hon öppnade ögonen och skapade ett leende.

Han hade velat lägga handen på sin egen axel och sätta punkt för tjugo års missförstånd. Allt som nådde medvetandet verbaliserades, men äldre och bräckligare. Visst genomgick man någon sorts kur! Kanske var det en åkomma som förutbestämts för ett visst ändamål redan genom sin benämning.

Fem över åtta. Med den vittberestes erfarenhet vred han på kanalväljaren. Det oerhörda förenades med det sedda. I övrigt rådde en förväntansfull stillhet.

Väckarklockans rättframhet uppnådd på tio lektioner

Plågsamma vågor blåste; den sömnvarma huden ekade i honom som vackert julklappspapper från förr. ''Sedan jag träffade dig känns allt mycket lättare'', sade han men hörde hur det lät som början till ett avsked i ett par höga glas. Han smackade obligatoriskt. Skål, tystnad och sedan bara skärvor. Hon såg på honom som om hon anade att det var för perfekt. Det mest häpnadsväckande var att han dragit ur nyckeln och att han kunde dansa, som en förlängning av fördärvliga upplevelser i barndomen. ''Där föll ännu ett'', viskade hon och tog upp ett av de tjocka bladen.

Hon mindes den kalla cementen, hur hon stött samman med sina forna fiender, den svaga återklangen av en

glasdörr som skallrade av bullret från ett jetplan. Skulle hon självmant spela upp ett mod hon inte hade? Helt plötsligt steg hon upp för en tryggare utkomst och klampade målmedvetet fram med skor som skulle göra skäl för namnet.

Det hade hastigt mulnat, och han steg in genom dörren med en ring av droppar omkring sig. De dygnsgamla matresterna låg på tallriken som en urbenad kyrassiär, och den strimlade paprikan hängde i blodröda slingor över kanten. Att tigga som en hund i skuggan av ett lugn och känna parken inom sig; det var den vardag han trodde sig beträda.

Det var tänkbart att hennes grepp om hans liv hårdnade. Hennes mun och den ofördunklade sommaren glittrade som fradga på en alltför omåttlig skam. Hon var honom som ett duggregn i ansiktet, och nere vid träden var hon bråddjup. Hans väntan var kall, som då man står invid en blank yta och åskan närmar sig.

Dansen var uppbyggd på ben de gått tillsammans första gången tre år

tidigare. De pressade sig samman i ett ”inte bli som förr”. Hon böjde sig för en motvillig lystnad och tyckte om att skrika för att sedan åter skåla med glänsande ögon. ”Ta den smutsiga”, sade en inre röst. Han svettades, och trots alla ansträngningar vävdes han alltmer in i kroppens åsikter.

Att snubbla i skogen den natten gav honom möjlighet att replikera hennes höfters rundade rytm i riset. Hon hanterade nu hans ägodelar som schackpjäser. Doften påminde om räkskal från en lycklig forntid, fossil i en luft som redan nått sitt Amerika.

Tiden är rättfram, men när lusten betvingade henne, trycktes den så hårt mot hennes mun att hon inte kunde andas. Med några sista välvaktade ekon av ”tillsammans” knöt hon sig i en paroxysm av olagligt fnitter. Inne på serveringen hade hennes lår minsann inte varit oresonliga, tänkte han. På varje bord hade det stått en taxiresa. Sedan hade han själv vetat hur det skulle skötas.

De smög försiktigt längs gången, förbi soluret, upp mot huvudbyggnaden.

Från bassängen hördes orkestern som spelade. På handryggen ett spår av borttorkad choklad från munnen, på kjolen en vinfläck. Han var tvungen att stödja henne. Kanske skulle de inte längre kunna smälta samman i ett gathörn eller på en restaurang. Tvillingar bara tycker synd om varandra, tänkte han. Men en liten igelkott kilade raskt över det krattade gruset.

”Det kanske är dags”, sade någon bland glänsande kranar och gick tyst, med kalkylerande steg, över golvet som täcktes av en tjock ljuddämpande gummimatta. De var ju inte mycket för dalt här, och berövad sömnen hörde han skratten tystna till skräck, och undran erövrade åter utrymmet. ”Nej, tack.” Hon visste att hans främsta erotiska fantasi hade varit isbanan, och han lystrade till de friflutna rösterna i hennes inre som efter en signaturmelodi i dimman.

Musiken från skivspelaren tog plats mellan dem och bildade en pöl i samma ålder. Hon kunde äta ett gult päron utan att vidröra det med någon kroppsdel. Han styrde ut henne med

smekningar längs de mest kaotiska farlederna, och när han rörde vid det enda friska stället blev hon nästan indianlik.

Is runt ursprunget hjälpte inte mot sömnlösheten. I drömmen skulle han ha kunnat vila sin oförmåga, utan styrsel, med tömmarna släpande i marken. I våta kläder satt han nu vid bordet, och solen kom fram och bara lyste outhärdligt. ”Häst till min rätt, skall det vara”, skrek han, ”häst till min rätt.” Ja, han var behärskad och baddade sina såriga näsborrar, medan nästa fras i det språk han nu var den ende att tala köade på tungan.

Vissa promenadvägar kysste fotsulorna nästan aggressivt, och han fick hela tiden ge akt på att inte dansa. Aldrig hade han varit så rädd som muntert marscherande trupper.

Pliktskyldigast blev de svettiga, blanka och röda. Det osade mellan orden. ”Kan vi inte ta och härma hans tonfall?” Han kunde se Gud famla över hennes kropp. Klänningen var perfekt att skylla på. ”Jag är nog för häpnadsväckande för att kunna sova.” Frivilligt

visade hon upp ett mod av mjuk marmor.

När hon blundade hörde hon själva nationalsången, skymfad och fixerad vid himlen och sekunderna. ”Kan det inte bli som förr — bli regn?” Krypande famlade hon efter glasögonen i riset. Där stod prästkragar, och där stod tre herrar.

Bilderna från skogen visade en ungflicksdröm, burdus som själva livet. Hon sörplade på minnena som på ett stort gult päron. Musikens trådar var speciella hormoner av samma märke som den äckliga substansen på hotellet. Med ryggen svankande av obehag greps han åter av faderskänslor. Hela världen lät sig en stund behärskas. ”Jag älskar dig”, högg han av. ”Ge den friska luften en chans.”

Den förenande länken var en tändsticksask med åtrå, som de sköt fram och tillbaka mellan sig på bordet, men som ingen öppnade. De släta maskinerna och den allt hetare kudden, ett förment vaket tillstånd, där man måste klä av sig innan passagen svängde. På bildbyrån var man van att stjäla vattenpölar — och även större insjöar, landskap och ansikten.

Det flammade till. Bilarna kom störtande som gräshoppor, som blixtar från himlens botten. Den fräna doften i ny gestalt. Som en sorts kaotisk koncentration hängde den kvar i det längsta, i en smidigt följsam upprymdhet, men föll plötsligt mot hennes inre, som en saftig fallfrukt på väg mot gräsmattan. Hon tryckte upp den tunga dörren. Tio sekunder av förbjudna lustar. Hon måste vara en naturbegåvning.

I morgonrock vid kaffet hade han överraskat med att skylla ifrån sig halvhjärtat: ”Jag är ledsen, men jag kommer nog bäst till min rätt livrädd.” Med lämpor fortsatte tortyren, och till slut gav han upp utan insikt, men med lätt yrsel. ”Lönen var lägre och träden högre”, vitsade han. De kysste varandra utifrån olika ståndpunkter, åstundan och förmåga, med två språk mellan benen. ”Det beror nog på värmen!” Sedan rörde hon vid hans sigill.

I samma sekund vred sig även hon mitt inne i berättelsen. De placerade

ömt päronbiten i tändsticksasken, som försetts med ett litet segel, och lät den flyta bort. Men de stod kvar med sina meningsutbyten samstämda. De kunde helt enkelt inte tala på det sammanbitna sätt, på vilket mor och far hade brutit ned allt motstånd.

”När jag var liten kom vi en dag in i den svala, mörka trappuppgången.” I kamraternas åsyn hade han blottat henne i skenet från trappfönstret och genast tittat ned på sina fötter.

Plötsligt åt damerna tårta. ”Det näst bästa var att sitta på gården i doften av kläder som hängde på tork.” I november hade föräldrarna köpt skridskor åt honom för de pengar som sparats då fadern slutat röka. Sedan hade husets herre stelt suttit fastklämd i den stora länstolen, stirrande som en brusande massa av bortkastade pipor, cigarretter och tobakspungar, medan sonen oupphörligt satte rovor nere på isbanan.

Obehaget efter sömnen var ofrånkomligt på alla förbjudna sammetsytor, överallt där hederligt arbetande muskler gjorde platser heliga. Enstavigt genomskars himlen av en blixt. De tre

herrarna i porten, solbrända och med våta kläder, hade helt lugnt tänt sina cigarretter, och den som höll fast henne hade med en blinkning åt de andra släppt taget. En offentlig offervilja var oftast perfekt.

Hans nya ståndpunkt påminde om tennsoldatens. ”Försök förföra mig nu!” Hade han verkligen vaknat denna gång? Bedövningen var ett litet djur med ett intensivt behov att brista. Det pinsamma försöket hade transformerats till kött, flackande av allt hårdare andetag. Aldrig hade han varit så rädd. Hennes stora tunga dörrar.

Han såg ned på sina fötter och mindes ett stort gult päron i snön, religiösa grubblerier från naturens mest högljudda områden. Den genuina sanningen, pedagogiskt pudrad med pengar, perfekt på huk när elementen rasade. Buren av en mörk impuls hade hon tagit av sin blå baddräkt och sedan släppt taget, ett slags natt på tillfällig visit. En våg av tassande avslappning. Samma sekund i omstöpt form.

Han satte nyckeln i låset, men bara

på bild. Så handskades han med Guds verk. Bli gammal: först två, sedan tusen. Matas herrelös vid fönstret. Men ett leende väsen fångade upp hennes mun. Skogens blå ögon hade bara skojat.

De första komplimangerna hade varit skämt, som dock smakat henne extra väl, eftersom denna smutsiga följsamhet känts olidligt eggande; ett sjudande spel av fördärvligheter. Han hade stöttat henne, och sommarkappan förmedlade den gången ett löfte, en sorts växelsång av andäktiga hormoner. De hade omfamnat varandra som sälar därute, fast de varit nyopererade, med skoltiden ekande mellan väggarna. Stenblocket stillheten hade varit värst.

Hon tittade med avsky på sina allt tjockare ben och tog fram is ur kylen. Han tog henne om livet och hade så när snubblat men tappade inte tändsticksasken. Tre herrar, tre kuddar. Hennes tunga bröst svällde som sommarklänningar uppblåsta av vinden på klädstrecket. Hon var rund som ett klot, varifrån benen sträcktes ut i turer,

och deras benstommar utförde gemensamma åsikter. Vardagligt tillfogade de varandra mycket skrik och skratt. Han kastade en blick på klockan åtta. Sedan kastade han en blick på klockan nio. Han hade blivit immun mot ''kanske''.

Hennes stora päron gled honom ur händerna, ned i gräset. En liten taggig ring, precis som då. Snön stängdes av automatiskt. Ville hon att de skulle leka Gud tillsammans? ''Världen är en väntan och kärleken en äcklig vit substans.''

Han älskade henne som en ägodel långt borta i andra änden av lägenheten. Tiden dödar rummet om den inte fördrivs. Ack, att slippa resa på semester, att slippa föra handen till munnen. Här förslog inte räkskal särskilt långt.

För inget mörker är tätare än det mellan vita lakan.

En ordlös
tacksamhet
utbreder sig
över riket

Tillgänglig i timmar natten därefter, höll han fram en brinnande tändsticka, som ett koncentrat av barndomens lägereldar, en uppflammande tår av forna kärleksmöten och ursäkter som bara kostade en krona, ett terapeutiskt kryperi, så mycket mera dämpat än det trycksvärtan skulle åstadkomma ett dygn senare. En bearbetning bortom tid och rum, helt utan synd, utan sår, skruvades till regelbundet i lägenheten och ställdes sedan fram som en packad väska. När en kvinna var avsiktlig, var det hennes sätt att vara logisk.

”Jag vill gärna försaka en dröm innan vi äter”, sade hon och började jagas av tidpunkten för sin död. Handen gled sitt levnadsvarv över nylonet. Det var sedan dags för snab-

bare cirklar. Med mäktig inbillning spatserade han, fylld av förra sekundens hela liv, adligt ledig resten av dagen. Det röda drygades ut till miljoner. Förr hade man alltid samlat växter under somrarna, men den fulla verksamheten var överskattad och smälte sakta ned som celluloid.

Skuggan målade sig ytterst långsamt över vägbanan, tills den nådde butiksinnehavarens klack. Liggande intill lyktstolpen blödde han tid och matades mållös med ögonblick, som bara helheten rådde över. Var var ljuset utan kameran? Det var samma tobaksaffär utanför vilken Molner omfamnat henne och till och med gått ned på knä. De hade grälat offentligt högst ett par gånger.

Ute på gatan saknade han henne. Människosläktet genomdränktes undan för undan av glödande kvällsljus. Ungdomen förmådde redan brinna nostalgiskt avklädd. En solig frid jäms med vattenytan. Korsspindlarnas söndag.

Hon hade tagit på sig förklädet, snarast på det sexuella planet. Den

segervisses grymma små förskjutningar. Det var plågsamt till och med att tända en bordslampa, eftersom skenet varje gång överraskade föräldrarna mitt i en mening: de avbröt sig, törstiga som torra blad, och vred sig som skrattande gudar. Han hade just stigit upp och hört skriken. Snedsteg alldeles vid dörren till pojkrummet, små tysta ljud. Det mest tragiska med jorden var dess avkomma, som far spände blicken i varje dag klockan fem. Man räknade till tio, och sedan dukades bordet av.

Långt borta hördes en elektrisk orgel svagt i kvällssolens stillhet, och en kvinna rörde sig med en lätt vridande rörelse förbi draperiet, ut på gatan. Men nu brummade en mängd bilar fram utefter vattnet och virvlade upp papper och gamla tidningar mot trottoarserveringen, där kvinnan kunde pröva en ny strategi; hon uppfylldes av en hård klump av bortslösad energi: en felbedömd renhet vid kafébordet, men en adekvat fråga i en kortegebil. Det var en bild från ett nyligen hållet val utomlands — bokhyllor, fåtöljer, misshandelsfall, tiotalet kvarglömda

stövlar och ett brådskande knytnävsslag, en hårsmån från mamma.

Ett minimum av kraftiga köksredskap, en ofelbar ställning, att förtjäna sitt levebröd i en parallell existens, spänna blickarna som vader längs pjäshäftets utsida — det var omöjligt, publiken tillät det inte. En skenbar förläggning av kärleksmöten till föräldrarnas skuggvärld, och bara en tändsticka att lysa upp urtavlan med. Tillvaron skulle dröja en stund till.

I sitt badrum tävlade kvinnan på gudars domäner, och hon fick röra sig mycket försiktigt, för att inte dammet skulle virvla upp. Känslan av att kosmos just förlorade sin färg slog emot henne som ett stenskott, kranarna liksom hostade luft, och på förklädet fanns förräderiets symbol, en svidande kittling som gjorde skilsmässan rent etymologisk.

När han anförtrott sig åt henne, hade hon nästan blivit rasande. Hennes ansikte var normalt mycket slätt, och det gjorde inget att han tittade, men hon kunde bli mycket bestört då så behövdes. Hans omtanke var oändlig i för-

söken att inte väcka hennes. Han ville klara provet och konstruera ett skenliv med tjocka bjälkar allra närmast kameran.

Under tre dagar konfronterades han med en underlig känsla, en ansats till att börja odla en smakriktning. ''Du har druckit'', konstaterade hon. Man har väl rätt till sina små knep, tänkte han. Trots ljuset från bordslampan fanns det en blind fläck närmast den. Varför tyckte han det var så underbart att få säga att han lagt av telefonluren? Fanns det någon lösning? Hur skulle han få makternas tillåtelse? De hade köpt cigarretter i tobaksaffären och förnöjt tittat ut på gatulivet, han hade bläddrat i en tidning och sett en enspaltig notis om medicinsk lycka.

Telefontrådarna brusade av kunskaper, och väl hemma hos henne infann sig den förtröstansfulla känslan av att vara outtömlig som ett laboratorium. Butiksägaren låg jämsides med lyktstolpen, tidningens blad vändes av vinden, och hans namn förvandlades därigenom till hundra tusen. I detta sjukliga ljus tog Molner fram en en-

krona. Precis som en romanfigur. Så stod han på knä igen, men den här gången med en kamera i händerna.

Hon tänkte svartsjukt på hans affärer, hon ville träffa sin älskade i ansiktet och visste inte om han var botad eller inblandad. Förevändningen hade varit att arbeta. Den där fruktansvärda kvinnan igen! Han låg där gapande, precis som hon hade gjort, och det luktade stickigt. Hon höjde handen en aning, men tog först av sig förklädet. I huset mitt emot grälades det mera hurtfriskt, här dalade snön ned som en högröstad makt några gånger om året.

Numera gick affärsinnehavaren på kryckor. Han hade också skaffat hund. Bättre då att självmant nå framgång.

De tillhörde, var och en i sin sovställning, det förgångna; ibland liksom smekande, ibland i hårt raseri, ibland provocerande, alltid idiotiskt. ”Innan jag ens hinner över gatan så blir det bråk”, hade han sagt. Ödets små spratt var instrument som ingen spelade på. Fem av dem hade påskriften ”varför?”.

Den anförtrodda vidskepligheten hade blivit något neutralt, en behärsk-

ad mimik, som passade över hela ansiktet. Var hon inte ganska glad när det kom till kritan?

Här satt han med tystnad och såg samma filmer om och om igen. Överallt sökte han svar på frågor, men förvåning var något förmätet. Konstnärligt skapande banade sannerligen vägen till såväl kvinnan, visdomen som klyschan. Deras läppars bekännelse hade ogiltigförklarats, då de förstod att de inte ville ha barn. Det var inte hans fel egentligen; han tyckte helt enkelt inte om en del saker. Och inför vissa ljud hos henne spetsade han misstänksamt öronen, på intet sätt jagad, men vidrörd. ”Numera kan jag bara be om ursäkt per telefon.” Människosläktets vämjeliga vanor irriterade honom ännu mer utan vänner.

Han ville gärna verka flitig och längtade efter renässansen i bröstet. ”Det kliar ofelbart varje gång jag minns sängöverdraget i mammas och pappas sovrum.” Han hade ömkat sig i komplicerade turer, och ingen kunde säga om det betydde frost eller snö. ”Halvnaken i bara ett förkläde”, ojade

sig ortsbefolkningen.

Puritanska kvinnor smackade med kamerala instinkter, en lampa tändes, en firma värderade hennes tankar. Det gällde att inte komma i kontakt med den brännheta metallen. Är det inte poetiskt? På väg hem föreföll hon gripas av det första lugnet, som en kollegial lycka, fräckt uppringd. De lade sig tillrätta i sina respektive lägenheter. Då ringde det på dörren.

De vred honom ett halvt varv innan förhöret fortsatte, händerna sjönk hotfullt tillämpliga, beredda som dagen före. Pengar, måste man tala om något så allmänt? Med lång frist under långt lidande. När hon stod med nattlinnet uppdraget kunde hon bara visa den mörka fläcken, en verklig konnässör i dubbelsängen.

Det var nog inte hans fel att modern hotfullt visat prov på tvätt. Hon hade också varit ohyggligt tvungen att röka varje gång far visade upp en ny pondus. Den hördes alltid som en lätt duns utifrån vardagsrummet.

Med ryggen mot räcket är mannen frälst från ondo, helgad i och genom

sin glömska. Det viktiga var att han arbetade mellan världsdelar och tillverkade tystnad för telefonlurar. Polisen dammsög intill lyktstolpen, där han legat. Dödsskräcken hade en liknande inriktning, och pärlorna rasade ned på golvet och studsade som stänk av resignation. ”Det är en sådan avsky i det du skriver”, sade hon. ”Människan föds med allt större säkerhet”, svarade han.

Vid skrivbordet, intill det öppna fönstret, drog hon upp nattlinnet, gjorde små rörelser fram och tillbaka och gnuggade hårt med handduken. Mellan de nyförälskades hår och hud, eroderandet som ständigt kunde höras i radio som störningar, hade det äkta inte gått att använda, men väskan berördes på något sätt inte av detta, den bara stod där, och nu föreföll sängen vara förbjudet område. Vad är det jag säger, tänkte han och svor, de döda finns i min älsklings lockar, förlorade stunder i barndomen — ja, bara några minuter gamla ögonblick glittrar redan i hennes hår som säsongens första snöflingor.

Upprepade gånger utförde han sin mammas namnteckning på papperet. Denna dag löstes allt i ett badrum. Tidningen roterade sakta, halvflytande, liksom insisterande på sina egna rubriker. Han såg läppar, strupe, hals, med en underlig känsla av att tyda undermeningar, det äldre parets vissnade retpunkter. Hennes yttrande hade han besvarat med att öka på stegen, han hade tagit mycket illa vid sig. Med handgripligt arbete försökte han förlösa något i sitt liv; en fascinerande krympling orienterade sig fram mot ett beslut, kanske rent av lunch någonstans.

Nattlinnet på, en bordslampa tänd, örngottsbanden prydligt veckade och en fläck på samlivets område — han kände sig gift, fingrade på sin pung och längtade offensivt. Hon offrade frivilligt sina bästa somrar åt en ogiltig man som alltid tog slumpen till sin hjälp. Ohyggligt osäker kopierade han inbillningar och bevakade svartsjukt det tomrum efter henne som inte var hon, precis som hon kastade besvikna blickar på hans overkliga protester. I

sanning — onani var det mest andfådda sättet att drömma.

Oskyldigt strosade de sig till tystnad och undvek trappor. ''Vilken tid skulle passa?'' På kvällen, då de klädde av sig, mindes han första skolavslutningen, hur han lekt med en sked på den blanka diskbänken. Hans liv hade stärkts under några dagar av oväntade sammanträffanden och klockslag rakt in i väggen. Möjligen gällde det döden snarare än livet. Om krona skulle han sova på vänster sida, om klave skulle han sova på höger sida.

Ett restaurangbesök var egentligen något skarpt och vasst. Förr hade hon rakat ögonbrynen till och med — man hade väl rätt till sina små knep! ''Jag vill inte se dig som professor utan som kvinna'', var det första han sagt till henne. Han kände på huden exakt var poesin funnits, det doftade ännu dill. Den relästyrda lyckan var därmed i viloläge, och endast den förlupna kulans flygande skilsmässa återstod.

Nu ville det till att slumpen återgav honom hennes respekt, om det så skulle ske postumt. Försmådda hustrur

med läderartade välkomstkyssar brukade smälta bort i automatiska sovställningar, sex vinkelgrader varje natt.

”Tack för besöket och välkommen åter”, stod det på oräkneliga skyltar, men hur såg slumpens ansikte ut?

Som ett barn som ler mot tiden.

Hon hade banat väg för honom och kopplat på författarens inlevelse, såsom en framstående kock fångar upp ett mynt i luften. Ett kamratligt råd, som ett smalt knippe riktat, vitt ljus.

”Förlåt att jag snokade”, sade han och röjdes av sitt sätt att pressa fram orden ur det mest tragiska, inspirerad av två årtusenden av misslyckade ömhetsbevis, alltigenom fotgängare. Fadern hade kittlat honom mer och mer, tills han inte kunnat sitta kvar längre, utan sjuk av vällust snubblat ut på verandan. I badrumsspegeln hade han sett hur faderns gestalt tornat upp sig bakom honom.

Just när Molner gjorde sig beredd att gå, spelade hon mycket tillgänglig i fönstret, med hela munnen full av mun. Ögonblicket därefter var han ute på gatan, på trottoaren, och önskade

att han kunnat stoppa pipan med kärlekens alla vilsegångna lögner. Han ville inte förstöra det enda han hade kvar att leva för, men ett snedsteg som aldrig tagits — hur gjorde man det ogjort? Välviljan lyste ur ögonen på ett tiotal likadana vänner.

Gud kommer inte att bli glad åt detta! ”Är världen du?” frågade han. Har inte slarvet omintetgjort både tro och tvivel? Har inte skickligheten gjort trösten till yta? ”Stackars min älskling”, sade han.

Halvnaken framför byrån kände hon tacksamhet för varje solstrimma som letade sig in genom persiennerna. ”Såsom katten sorterar råttor”, hade han skrattat, våghalsen som numera tillverkade kuvert, troskyldigt naiv, mera vatten än vin, men inte ens en knappnål gled ur hans precisa grepp. En förtjusande vidskeplig uppfattning om fadern, dennes anteckningsböcker, tonfall och pauseringar.

Om man dog när man höll upp en sida mot ljuset, kanske skulle man då kunna vänja sig vid en så svidande lycka.

”Första gången han såg henne satt hon fastspänd i en flygplansfåtölj, med den flackande elegans som inte bara kännetecknar öppen eld, utan också strömlinjerna kring en kvinna som är van att klänga sig fast bakpå en framvrålande motorcykel. Hon var en kyrka, en katedral, där en instängd hund skällde.”

En fingerborg fylld av säsongens regn kretsar kring centralpersonen Molners smärtsamma upplevelser av skilsmässa, återförening och död, såväl i barndomen som i vuxen ålder. En vildvuxen text, intuitiv och fragmentarisk som det bearbetande minnets spelbrickor.

En fingerborg fylld av säsongens regn är Karl-Erik Tallmos skönlitterära debut.

SYMPOSION

Ur recensionerna:

Bitvis – och bitarna kan bli långa – är detta talangfullt. Kombinationer blir legeringar, något nytt blir till.

Sigrid Combüchen i Dagens Nyheter

... Karl-Erik Tallmo [har] gjort sin debut för tidigt.

Anna Williams i Svenska Dagbladet

Nästan varje mening är i sig ett äventyr tack vare insprängda associationer och liknelser.

Carina Hellsten i Helsingborgs Dagblad

[...] André Breton kunde inte gjort det bättre.

Olle Malmgren för Bibliotekstjänst

[...] det är det lyriska i prosan som är intressant, ett begåvat men lite sökt erotiskt bildspråk.

Poul Borum i Aftonbladet

*

Se även datorversionen för Macintosh/Hypercard:

https://archive.org/details/hypercard_en-fingerborg-fylld